

The Relationship Between Individual Innovativeness and Professional Professionalism of Midwifery Students[#]

Rümeysa İşıyok^a, Zeliha Burcu Yurtsal^{b,*}

Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

[#]This study was supported by the TÜBİTAK 2209-A University Students Research Projects support program 2022/1. This study is an article written within the scope of the TÜBİTAK project carried out by the first person under the consultancy of the second person.

History

Received: 18/03/2024

Accepted: 28/06/2024

ABSTRACT

It is thought that it is important for midwives, who are advocates of women's rights, to use their individual innovation and professionalism at the highest level while providing women-centered individualized care and midwife-led services while providing pre-, intra- and post-natal services to women, in terms of increasing the quality and acceptability of care and increasing women's satisfaction and fulfillment. The research was conducted to determine the relationship between midwifery students' individual innovation and professionalism. The research was conducted descriptively at Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery. The universe of the research; It was applied to 413 students studying in the midwifery department in the 2022-2023 academic year. No sample selection was made in the research, and all students who agreed to participate in the research were reached. Research data were collected by face-to-face interview method using the "Personal Information Form", "Individual Innovation Survey" and "Professional Attitude Inventory" developed by the researchers. Written permission was received from the Department Head for the research. After the students were informed about the benefits, scope and purposes of the research, verbal consent was obtained for participation in the research and surveys were administered. Statistical analyzes of the project were evaluated with the SPSS 22.00 package program. As a result of this evaluation, it was seen that midwifery students' high levels of individual innovation and professional professionalism are very important for the quality and sustainability of midwifery service when midwife students graduate and, in the clinics, where they serve in the field. It has been seen that it is very important for midwife students to include individual innovation and professional professionalism as subjects in the curriculum of school courses.

Keywords: Individual innovation, Midwifery education, Midwifery students, Professional professionalism

Ebelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik ve Mesleki Profesyonellikleri Arasındaki İlişki[#]

Bilgi

[#]Çalışmamız TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri destekleme programı 2022/1 kapsamında desteklenmiştir. Bu çalışma birinci ismin, ikinci isim danışmanlığında yürüttüğü TÜBİTAK projesi kapsamında yazılmış bir makaledir.

Süreç

Geliş: 18/03/2024

Kabul: 28/06/2024

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Kadın haklarının savunucusu olan ebelerin kadınlara doğum öncesi, sırası ve sonrası hizmetleri sunarken kadın merkezli bireyselleştirilmiş bakım ve ebe liderliğinde hizmet sunarken bireysel yenilikçiliklerini ve mesleki profesyonelliklerini en üst düzeyde kullanmalarının bakımın kalitesi, kabul edilebilirliğini artırması ve kadının memnuniyetini ve tatminini artırması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Araştırma ebelerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini; 2022-2023 eğitim öğretim yılında ebelik bölümünde okuyan 413 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimi yapılmamış olup, araştırmaya katılmayı kabul eden tüm öğrencilere ulaşılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu", "Bireysel Yenilik Anketi" ve "Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri" kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli kurum izinleri alınmıştır. Araştırmanın yararları, kapsamı ve amaçları hakkında bilgilendirildikten sonra öğrencilerden araştırmaya katılım için sözlü olur alınmıştır ve anketler uygulanmıştır. Projenin istatistiksel analizleri SPSS 22.00 paket programı ile değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda ebelerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik düzeylerinin yüksek olması ebe öğrencilerinin mezun olduklarında ve sahada hizmet verdikleri kliniklerde ebelerinin hizmetinin kalitesi ve sürdürülebilirliği açısından oldukça önemli olduğu görülmüştür. Bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonelliğin okuldaki derslerin müfredatlarında konu olarak yer almasının oldukça önemli olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bireysel yenilikçilik, Ebelik eğitimi, Ebelik öğrencileri, Mesleki profesyonellik

^a risiyok@gmail.com

^b https://orcid.org/0009-0005-8355-8150

burcuyurtsal@hotmail.com

^b https://orcid.org/0000-0001-5586-0970

How to Cite: İşıyok R, Yurtsal ZB (2024) The Relationship Between Individual Innovativeness and Professional Professionalism of Midwifery Students, Journal of Health Sciences Institute, 9(2): 196-201

Giriş

Yeniliği Türk Dil Kurumu (TDK) "Yeni olma durumu, yeni olan bir şeyin özelliği" olarak yenilikçiliği ise "Yenilikçi olma durumu" olarak tanımlamıştır (TDK, 2023). İnovasyon (yenilikçilik), bir düşüncenin, nesnenin veya

uygulamanın bireyler veya toplumlar açısından yeni olarak anlamlandırılmasıdır. Yenilikçilik, değişime hazır ve denemeye istekli insanların diğer insanlardan daha çabuk yeniyi kabul etmesi olarak belirtilmektedir.

Profesyonel kavramını Türk Dil Kurumu (TDK) "Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan kimse, ustalaşmış" olarak tanımlamaktadır (TDK, 2023). "Mesleki profesyonellik, bireysel profesyonelliğin kurumsal profesyonelliğe dönüşümünü ifade eder. Mesleki bir standart oluşturmak ve mesleğe nitelikli hizmet verebilmek için profesyonelliğin gerekli ve önemli olduğu vurgulanmaktadır" (Kaçaroglu, 2010). Bir meslekte profesyonelliği olumsuz yönde etkileyecek bir tutum ilk olarak kişinin sonrasında kurumun etkilenmesine ve topluma sunulan hizmetin olumsuz etkilenmesine neden olabilir (Erbil ve Bakır, 2009). Mesleki profesyonelliğin istenilen düzeyde olmaması önce bu hizmeti alan kişiyi daha sonrasında da kurumu etkilemektedir. Kaçaroglu mesleki profesyonellikteki yetersizliğin kişiye ve topluma verilen hemşirelik hizmetlerinin kalitesinin düşmesine ve sağlık kurumlarında bazı problemlerin ortaya çıkmasına neden olabileceğini düşünmektedir (Kaçaroglu, 2010).

Bireysel yenilikçilik, bireyin yeniliğe karşı istekli olması, bunları kabul etmesi, kullanması veya bir davranış olarak yeniliğe karşı olumlu bir tutum sergilemesidir. Mesleki profesyonellik, bireysel profesyonelliğin kurumsal profesyonelliğe dönüşümünü ifade eder. Mesleki bir standart oluşturmak ve mesleğe nitelikli hizmet verebilmek için profesyonelliğin gerekli ve önemli olduğu vurgulanmaktadır. Sürekli eğitim, profesyonellerin mesleki bilgi ve becerilerini çalışma hayatları boyunca geliştirmek ve çeşitlendirmek için sürdürülmesi gereken eğitim ve öğretim faaliyetlerini içerir. Mesleklerde eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi, temel eğitimde edinilen bilgilerin sürekliliği ve meslek mensuplarının yeni gelişmeleri takip edebilme becerisi profesyonelliğin temel ölçütlerinden biridir.

Ebelerin bireysel yenilikçilikleri ve mesleki profesyonellikleri ebelik mesleğinin değer kazanmasına ve gelişmesine katkı sağlayacaktır. Literatürde ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişkiyi incelenmesi ile ilgili çalışma bulunmamaktadır.

Bu çalışma ile ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki belirlenerek ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik yönlerini geliştirme konusunun önemine dikkat çekilecektir. Aynı zamanda yenilikçiliğin eğitimdeki önemine vurgu yapılarak literatüre katkıda bulunulacaktır. Bu çalışma ile ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki belirleyerek literatüre katkıda bulunmayı amaçlamıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın Tipi

Araştırma tanımlayıcı bir araştırmadır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini; Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmaya toplam 413 öğrenci katılmıştır. Araştırmada örneklem seçimi yapılmamış olup,

araştırmaya katılmayı kabul eden tüm öğrencilere ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu", "Bireysel Yenilik Anketi" ve "Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri" kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilen formda öğrencilerin sosyodemografik özellikleri, bireysel yenilikçiliği ve mesleki profesyonelliği ile ilgili toplam 12 soru bulunmaktadır.

Bireysel yenilikçilik anketi: 18 madde ve 3 alt boyutta "Bireysel Yenilikçilik Anketi" (Bireysel Yenilikçilik Ölçeği) kullanılmıştır. Bu boyutlar fikir liderliği boyutu, değişime direnç boyutu ve risk alma boyutundan oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Sarıoğlu (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin orijinal formu toplam 20 adettir. 5'li Likert tipinde cevaplanan her ifade, Kesinlikle Katılmıyorum: 1, Katılmıyorum: 2, Kararsızım: 3, Katılıyorum: 4, Kesinlikle Katılıyorum: 5 olarak puanlanmaktadır. Ölçeğin kanaat önderliği alt boyutunda 7 madde (1, 3, 4, 7, 8, 10, 11, maddeler), değişime direnç alt boyutunda 7 madde (5, 6, 9, 12, 13, 15, 18) ve risk alma alt boyutunda 4 madde (2, 14, 16 ve 17. maddeler) bulunmaktadır. Ölçeğin 11 maddesi (1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 14, 16 ve 17 madde) olumlu iken, 7 maddesi olumsuzdur. (Madde 18, 15, 13, 12, 9, 6, 5). Ölçeğe göre bireysel yenilikçilik ifadelerinin 1'e yaklaşması bireysel yenilikçilik algısının azaldığını, 5'e yaklaşması ise bireysel yenilikçilik algısının yüksek olduğunu göstermektedir.

Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri (MPTE):

Erbil ve Bakır tarafından 2009 yılında geliştirilen ve geçerlilik ve güvenilirliği test edilen MPTE, mesleki eğitim ve gelişim, kişilerarası ilişkiler gibi konularda bireysel tutumları içeren sorulardan oluşan tek boyutlu bir envanterdir. Envanter (5-Bana tamamen uyuyor, 4-Bana biraz uyuyor, 3-Kararsızım, 2-Bana uymuyor, 1-Bana hiç uymuyor) 32 maddeden oluşmaktadır. Envanter, her bir maddeye verilen puanlar toplanarak elde edilen toplam puan üzerinden değerlendirilir. Envanterden alınabilecek minimum puan 32, maksimum puan 160'tır. Katılımcıların envanterden aldıkları puan ne kadar yüksekse profesyonellik düzeyinin de o kadar yüksek olduğu kabul edilmektedir. Erbil ve Bakır'ın çalışmasında envanterin orijinal Cronbach alfa katsayısı 0,89 olarak belirlenmiştir (Erbil ve Bakır, 2009).

Verilerin Analizi

İstatistiksel analizler SPSS 22.00 paket programı ile değerlendirilmiştir. Sürekli değişkenler, ortalama ve standart sapma; kategorik değişkenler ise frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Kategorik veriler arasındaki farkın belirlenmesinde Ki-Kare testi (posthoc analizinde benferroni düzeltmeli Z testi) kullanılmıştır. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma öncesi Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulu'ndan etik onay (Karar No: 2023-02/09 ve 22.02.2023 tarihinde) ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından Ebelik Bölümü'nde uygulama yapılabilmesi için kurum izni alınmıştır. Araştırmaya katılan tüm ebek öğrencilerinden sözlü onam alınmıştır. Çalışma Helsinki Deklerasyonu Prensipleri'ne uygun olarak tamamlanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamasının $20,92 \pm 1,54$ (min:17; max:25) olduğu belirlenmiştir. Ebek bölümü birinci sınıftan 97 (25,5), ikinci sınıftan 104 (25,2), üçüncü sınıftan 104 (25,2) ve dördüncü sınıftan 108 (26,2) öğrenci çalışmaya katılmıştır (Çizelge 1).

Çalışmaya katılan öğrencilerin %46,7'inin geliri yeterli gelirken %53,3'ünün geliri yetersizdir (Çizelge 1).

Çizelge 2'de öğrencilere bireysel yenilikçilik ile ilgili bilgisi olup olmadığı sorulduğunda %48,4'ünün bilgisinin olduğu, %51,6'sının ise bilgi sahibi olmadığı saptanmıştır. Öğrencilere bireysel yenilikçilik hakkında bilgiyi nereden aldığı sorulduğunda %32'sinin ebek okulundan aldığı, %56,4'ünün sosyal medyadan aldığı, %11,4'ünün yazılı basından bilgi aldığı belirlenmiştir. Öğrencilere mesleki profesyonellik hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları sorulduğunda %58,1'inin bilgi sahibi olduğu, %41,9'unun bilgi sahibi olmadığı saptanmıştır. Mesleki profesyonellik hakkında bilgiyi nereden aldığı sorulduğunda %69,1'inin ebek okulundan bilgi aldığı, %27,6'sının sosyal medyadan bilgi aldığı, %5,3'ünün yazılı basından aldığı belirlenmiştir. Öğrencilere bireysel yenilikçilik konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz diye sorulduğunda %71,7'sinin evet dediği saptanmıştır. Mesleki profesyonellik konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz diye sorulduğunda ise %74,6'sının evet dediği belirlenmiştir.

Bireysel yenilikçilik konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz diye sorulduğunda birinci sınıf öğrencilerinin %24,3'ünün, ikinci sınıf öğrencilerinin %18,9'unun, üçüncü sınıf öğrencilerinin %25,3'ünün, dördüncü sınıf öğrencilerinin %31,4'ünün istediği saptanmıştır (Çizelge 3). Öğrencilerin bireysel yenilikçilik konusuna dair bilgi düzeyinin sınıf seviyesi ilerledikçe arttığı ve bilgi edinme isteğinin de bu doğrultuda arttığı belirlenmiştir.

Mesleki profesyonellik konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz diye sorulduğunda birinci sınıf öğrencilerinin %23,1'inin, ikinci sınıf öğrencilerinin %21,4'ünün, üçüncü sınıf öğrencilerinin %25,3'ünün, dördüncü sınıf öğrencilerinin %30,2'sinin istediği saptanmıştır (Çizelge 3). Öğrencilerin mesleki profesyonellik konusuna dair bilgi düzeyinin sınıf seviyesi ilerledikçe arttığı ve mesleki profesyonellik hakkında bilgi edinme isteğinin de bu doğrultuda arttığı belirlenmiştir.

Ebek öğrencilerinin bireysel yenilikçilik puan ortalaması $60,23 \pm 8,41$ mesleki profesyonelliklerinin puan ortalaması $124,13 \pm 20,50$ bulunmuştur.

Ebek öğrencilerinde bireysel yenilikçiliğin mesleki profesyonelliği olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Ebek öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı olmayan pozitif korelasyon bulunmuştur. Bireysel yenilikçilik puanları artarken mesleki profesyonellik puanları artmış olduğu tespit edilmiştir. Bu bireysel yenilikçiliği yüksek olan ebek öğrencilerinin mesleki profesyonelliğinin daha iyi olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Bu çalışmanın bulguları değerlendirildiğinde bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikte çalışmaya katılanların büyük bir kısmının bilgiyi sosyal medyadan aldığı bulunmuştur. Bilginin güvenilirliği ve doğruluğunu sağlamak için ebek okullarında bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik hakkında doğru ve yeterli bilgi verilmelidir.

Yapılan araştırmanın verilerine bakıldığında ebek öğrencilerinin sınıf seviyesi arttıkça bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik hakkındaki bilgilerinin arttığı ve bilgi edinme isteğinin de bu doğrultuda arttığı saptanmıştır.

Ebek öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonelliğin müfredattaki derslere konu olarak eklenmesini istedikleri görülmüştür. Bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerin staj döneminde ve meslek hayatlarında farkındalığı yüksek sağlık çalışanları olma yolunda adım atmış olmaları açısından oldukça önemlidir.

Çizelge 1. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri

Table 1. Descriptive characteristics of the students

Özellikler	Öğrenciler (n=413)	%
Sınıf		
Birinci Sınıf	97	23,5
İkinci Sınıf	104	25,2
Üçüncü Sınıf	104	25,2
Dördüncü sınıf	108	26,2
Lisans eğitiminden önce yaşadığı yer		
İl	254	61,5
İlçe	97	23,5
Köy	45	10,9
Kasaba	17	4,1
Ailesinin yaşadığı bölge		
Marmara	21	5,1
Akdeniz	70	16,9
Ege	21	5,1
İç Anadolu	186	45,0
Doğu Anadolu	45	10,9
Güneydoğu Anadolu	43	10,4
Karadeniz	27	6,5
Şu an nerede yaşıyor		
Yurtta	281	68,0
Evde arkadaşlarla	26	6,3
Aile yanında	93	22,5
Diğer	13	3,1
Sağlık Güvencesi		
Var	345	83,5
Yok	68	16,5
Gelir düzeyi		
Yeterli	193	46,7
Yetersiz	220	53,3
Yaş Ortalaması	20,92±1,54 (min:17; max:25)	

Çizelge 2. Öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri hakkında bilgi ve görüşlerinin dağılımı
Table 2. Distribution of students' knowledge and opinions about individual innovation and professionalism

BY ve MP hakkında bilgi ve görüşlerin dağılımları		n	%
BY ilgili bir bilginiz var mı?	Evet	200	48,4
	Hayır	213	51,6
BY hakkındaki bilgiyi nereden aldınız?	Ebelik okulu	132	32,0
	Sosyal medya	233	56,4
	Yazılı basın	48	11,6
MP ilgili bir bilginiz var mı?	Evet	240	58,1
	Hayır	173	41,9
	Ebelik okulu	277	67,1
MP hakkındaki bilgiyi nereden aldınız?	Sosyal medya	114	27,6
	Yazılı basın	22	5,3
	Evet	296	71,7
BY konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz?	Hayır	117	28,3
	Evet	308	74,6
MP konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz?	Evet	105	25,4
	Hayır	105	25,4
Toplam		413	100

Çizelge 3. Öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri hakkında bilgi ve görüşlerinin sınıflara göre karşılaştırması

Table 3. Comparison of students' knowledge and opinions about individual innovativeness and professionalism according to classes

BY ve MP hakkında bilgi ve görüşlerinin sınıflara göre karşılaştırması		1.Sınıf (n=97)(%)	2. Sınıf (n=104)(%)	3. Sınıf (n=104)(%)	4. Sınıf (n=108)(%)	
BY ilgili bir bilginiz var mı?	Evet	44 (22,1)	47 (23,6)	54 (27,1)	54 (27,1)	$\chi^2=4,574$
	Hayır	53 (24,4)	57 (26,8)	50 (23,5)	54 (25,4)	$p=0,599$
BY hakkındaki bilgiyi nereden aldınız?	Ebelik okulu	27 (20,5)	33 (25,0)	35(26,5)	37 (28,0)	$\chi^2=8,245$
	Sosyal medya	54 (23,2)	64(27,5)	53(22,7)	62 (26,6)	$p=0,221$
	Yazılı basın	16 (33,3)	7 (14,6)	16 (33,3)	9(18,8)	
MP ilgili bir bilginiz var mı?	Evet	54 (22,2)	56 (23,4)	66 (27,6)	64 (26,8)	$\chi^2= 5,656$
	Hayır	43 (24,9)	48 (27,7)	38(22,0)	44 (25,4)	$p= 0,463$
MP hakkındaki bilgiyi nereden aldınız?	Ebelik okulu	65 (23,5)	71 (25,6)	69 (24,9)	72 (26,0)	$\chi^2= 3,825$
	Sosyal medya	27 (23,7)	30 (26,3)	26 (22,8)	31 (27,2)	$p= 0,700$
	Yazılı basın	5 (22,7)	3 (13,6)	9 (40,9)	5 (22,7)	
BY konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz?	Evet	72 (24,3)	56 (18,9)	75 (25,3)	93 (31,4)	$\chi^2= 27,688$
	Hayır	25 (21,4)	48 (41,0)	29 (24,8)	15 (12,8)	$p= 0,000$
MP konusunun müfredata eklenmesini ister misiniz?	Evet	71 (23,1)	66 (21,4)	78 (25,3)	93 (30,2)	$\chi^2=14,463$
	Hayır	26 (24,8)	38 (36,2)	26 (24,8)	15 (14,3)	$p= 0,002$

Bu çalışma ile ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki belirlenerek ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik yönlerini geliştirme konusunun önemine dikkat çekilmiştir. Aynı zamanda yenilikçiliğin eğitimdeki önemine vurgu yapılmıştır. Bu çalışma ile ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki pozitif bulunmuş ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır fakat bu çalışmayı destekleyecek birçok araştırma bulunmuştur.

Yapılan bir araştırmada yenilikçi düşünce ve oluşumlar sayesinde sağlığın gelişmesi, korunması, yenilikçi hizmetler sunulması, kaliteli hasta bakımı verilmekte ve sağlık alanında toplumsal refah düzeyinin ve yaşam kalitesinin artış sağladığı belirtilmiştir (Dil ve ark., 2012; Gök ve ark., 2020). Sağlık hizmetlerinde yenilikçilik

kavramı, yeni bakış açılarının ve yaklaşımların, teknolojilerin ve çalışma şekillerinin geliştirildiği, yeni fikirlerin önem gösterilen oluşumlara dönüştürüldüğü bir süreç olarak ifade edilebilir (Şengün, 2016). Bu araştırmadan yola çıkarak ebelik mesleğinde yenilikçiliğin önemi vurgulanmıştır.

Yapılan bir araştırmada ebelerin gebelik sırasında, doğumda ve doğum sonrası süreçte aktif rol oynarken verdikleri hizmetlerin uygun ve etkili olup olmadığını sürekli sorgulayarak, hizmetlerin kalitesini, verimliliğini ve maliyete etkin bir şekilde nasıl sunulacağını araştırmakla da sorumlu oldukları saptanmıştır (Kartal ve ark., 2018). Buradan yola çıkarak ebelik öğrencilerinin sorgulayarak hizmetlerin daha kaliteli bir hale gelmesi için yenilikçi bir tutum sergilemesi gerektiği saptanmıştır. Ebelik öğrencilerinin yenilikçi bir tutum sergilemeleri mesleklerinde profesyonel bir tutumu da beraberinde getireceği belirlenmiştir. Sağlıklı gebe takiplerinin yapılması, anne ve yenidoğan sağlığının geliştirilmesinde

ebelik mesleğini yapan bireyler yenilikleri takip etmeli, uyum sağlamalı, yenilikleri başlatmalı, geliştirmeli ve sürdürmelidir (Başkurt ve Ateş, 2020). Hemşirelik ve ebelik öğrencileri yapılan yenilikleri bireylere ve topluma ulaştırabilecek en önemli sağlık profesyonelleridir (Şengün, 2016).

Profesyonel yenilikçiliği benimseyen sağlık profesyonelleri, hastaların ihtiyaçları olan bakımları verebilmek için yeni yaklaşımlar, yeni düşünceler, yeni hizmetler ve yeni ürünler için yaratıcılığını ya da var olan ürünleri farklı bir şekilde kullanarak ve yenileyerek sağlık çalışanlarının sahadaki istihdam oranını da arttırmaktadır (Culha ve ark., 2017). Hasta bakımında ihtiyaçların ne olduğunu tespit etmek ve bunları karşılamak için sağlık öğrencileri yeniliğe açık olmalı, yeniliği bir tutum biçimi haline getirmeli, yeni fikirler, yeni üretimler, yeni uygulamalar geliştirmeli ve bunları uygulamalıdır. Bireysel olarak yenilikçilik rolünü üstlenip sağlık çalışanlarının da yenilikçi bir düşünce yapısında bulunmasına katkı sağlamaları önemlidir (Sarıoğlu Kemer ve Altuntaş, 2017). Peebles'e göre yenilik yarar sağlamaya yönelik olmalıdır. Ebelik öğrencilerinin yarar sağlayacağını düşündüğü fikirleri, uygulamaları yenilikçi bir tutum ile gerçekleştirmelidir (Peebles, 2003).

Yapılan bir araştırmada yenilikçiliğin bilgiye dayandığı ve bilgi paylaşımının yoğunluğu ile birlikte geliştiği saptanmıştır (Drucker, 1998). Bu araştırmadan yola çıkarak ebelik öğrencilerinin verilen eğitimlerle birlikte bilgi düzeyleri artacak ve bireysel yenilikçilikleri olumlu yönde etkilenecektir. Çalışmamızda da görüldüğü gibi bireysel yenilikçiliğin olumlu etkilenmesi mesleki profesyonelliği de olumlu yönde etkilemektedir.

Profesyonellik meslek hayatında başarının anahtarıdır. Profesyonellik çeşitli yenilikleri içeren bir davranış biçimi, bir bakış açısı ve bir tutumdur. Baltaş'a göre profesyonel tutum, verimliliğin ve etkinliğin en temel özelliğidir. Profesyonel en kapsamlı anlamı ile bir konuyu meslek olarak seçen, bu konuda derinleşen ve o alandaki bilgi ve tecrübesiyle hayat kazanan bireydir (Baltaş, 2003).

Kaliteli bakım ve meslek standartlarının oluşturulmasında mesleki profesyonellik oldukça önemlidir. Mesleki profesyonelliğin olumlu ya da olumsuz yönde etkilenmesi hizmet veren çalışanın bakım kalitesini, hizmet alan bireyin memnuniyetini, kurumu doğrudan olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Beydağ ve Arslan, 2007). Ebelik öğrencilerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin verdikleri bakım kalitesini, hizmet alan bireyin memnuniyetini ve kurumu olumlu ya da olumsuz yönden etkileyeceği belirlenmiştir. Verilen bakım kalitesi yenilikçi bir tutumla geliştirilerek profesyonellik düzeyi artırılabilir.

Erbil ve Bakır'a göre profesyonel tutum tüm meslek gruplarında bulunması gereken bir özelliktir. Ayrıca bakım kalitesinin artması, meslek üyelerinde birliğin sağlanması ve mesleki statünün artırılmasında profesyonel tutumun önemi vurgulanmıştır (Erbil ve Bakır, 2009). Çalışmamızda

profesyonel tutumun en önemli kaynaklarından birinin bireyse yenilikçilik olduğu belirlenmiştir.

Bir mesleği en iyi şekilde ve en az zararla yapmak, mesleği en ince ayrıntılarına kadar öğrenmek ve bunu uygulamak, bunlarla birlikte toplum tarafından kabul görmek o mesleğin profesyonel olması için gereklidir (Ertekin Pinar ve ark., 2013; Mivşek ve ark., 2015; Karaca Saydam, 2015; Demirbaş Meydan ve Kaya, 2018).

Profesyonellik, mesleğini bilgisi ve uzmanlığı ile işini yapmaya yeterli olmayı ve belli bir sorumluluğu veya işini yerine getirebilmeyi gerektirir (Kırlankıç, 2019). Buradan yola çıkarak ebelik öğrencileri verecek olan bakımı profesyonel bir şekilde yapabilmesi için bilgisinin kuvvetli ve sorumluluğunun farkında olması gerekmektedir. Bilgisinin kuvvetli ve sağlam olması için yenilikleri takip edip, bireysel yenilikçiliğe önem vermelidir.

Türkiye'de ebelerin çoğu profesyonel alanlarda çalışmamaktadırlar ve bağımsız ebe rollerine uzaklaşmaktadırlar. Bu sebeple ebeler ulusal ebelik kodlarına ve mesleğin değerlerine önem göstermeli, meslekte yeniliğe ve gelişime değer vermeli ve değer katmalıdır (Murat Öztürk ve ark., 2018). Ebe öğrenciler meslekte profesyonelliğe önem verip ebelik rollerine bağlı kalmalıdır. Aynı zamanda yeniliğe ve gelişime önem verip mesleğin statüsünün artmasına yardımcı olmalıdır.

Görüş ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada meslek algıları ve profesyonel değerleri yüksek olan sağlık çalışanları verdiği bakımlar sırasında, insan onuru, sorumluluk bilinci, uygulama, güvenliği sağlama, özerklik konularında yüksek mesleki değerlere sahip olduğu görülmüştür. Profesyonel değerlerin yüksek olması, sağlık bakımlarında değerlendirebilme ve karar verebilme yetkilerine etki ederek sunulan hizmetin kalitesinin artmasını kolaylaştırmaktadır (Görüş ve ark., 2014). Ebelerin öğrencilikten itibaren aldıkları eğitimlerin mesleki profesyonelleşme doğrultusunda olması, mesleklerini icra sürecinde verecekleri hizmetin kalitesini, niteliğini ve bu hizmetten duyulan memnuniyeti arttıracak düşünülmemektedir.

Adıgüzel ve arkadaşlarına göre ebelik gelişen yeniliklerle beraber profesyonelleşmesi gereken mesleklerden biridir (Adıgüzel ve ark, 2011). Yapılan bu araştırmada profesyonel olmanın adımlarından birinin yenilikler kapsamında değişimci olunması gerektiği vurgulanmıştır.

Gerçek bir profesyonellik için olması gereken ilk adımlar profesyonel ebenin bireysel ve mesleki açıdan kendini sürekli geliştirmesidir (Halldorsdottir ve Karlsdottir, 2011).

Ebelikte bireysel yenilikçilikte ve mesleki profesyonellikte eğitim önemli faktörlerdendir. Ebe öğrenciler yenilikleri takip etmeli ve bunları bireysel ve mesleki açıdan tutum biçimi haline getirmelidir. Bu şekilde profesyonellik düzeylerini arttırarak verilen hizmet kalitesini ve mesleki statülerini arttırmaları gerekmektedir. Araştırmamızı literatürle karşılaştırdığımızda ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçiliğe önem verip kendilerini yenilemeleri ve geliştirmelerinin mesleki profesyonelliklerini olumlu yönde etkileyeceği saptanmıştır.

Sonuç

Sonuç olarak ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellikleri arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Mezun olduklarında ebe olarak çalışacak olan ebelik bölümü öğrencilerinin öğrenimleri sırasında bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik kavramlarını öğrenmesi ve içselleştirerek hizmet ettiği toplumlarda kullanmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Kadın haklarının savunucusu olan ebelerin kadınlara doğum öncesi, sırası ve sonrası hizmetleri sunarken kadın merkezli bireyselleştirilmiş bakım ve ebe liderliğinde hizmet sunarken bireysel yenilikçiliklerini ve mesleki profesyonelliklerini en üst düzeyde kullanmalarının bakımın kalitesi, kabul edilebilirliğini artırması ve kadının memnuniyetini ve tatminini arttırması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Ebe öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve mesleki profesyonellik okuldaki derslerin müfredatlarında konu olarak yer almasının oldukça önemli olabileceği düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Makalede isimleri listelenen yazarların makalede sunulan veriler ve/veya makalenin konusu ile ilgili olarak herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar ilişkisi bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Adıgüzel, O., Tanrıverdi, H., & Özkan, D. S. (2011). Mesleki Profesyonellik ve Bir Meslek Mensupları Olarak Hemşireler Örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 235-260.
- AK, V. (2010). Hemşirelikte profesyonellik. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, Sempozyum Özel Sayısı, 261-263.
- Baltaş, A. (2003) Başarı için pasaport: Profesyonel davranış, *Kaynak Dergisi*, 14,9-12.
- Başkurt, E., & Aydın Ateş, N. (2020). Ebeler Alanında İnovasyon Yaklaşımları. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(2), 29-34.
- Beydağ, K.D., Arslan, H. (2007). Denizli il merkezindeki hastanelerin kadın doğum kliniklerinde çalışan ebe ve hemşirelerin mesleki profesyonelliklerini etkileyen faktörler, 5.Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongresi Kitabı, Ankara, 230-231.
- Beydağ, D. K., Gündüz, A., & Özer, G. F. (2008). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerine ve mesleklerine bakış açıları, meslekten beklentileri. *Pamukkale Tıp Dergisi*.
- Bursalıoğlu, Z. (1987). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Culha, Y., Turan, N., & Kaya, H. (2017). Entrepreneurship In Nursing Education. *PressAcademia Procedia*, 4(1), 50-53. DOI: 10.17261/Pressacademia.2017.516
- Çolak, M. B., & İçke, S. (2023). Ebelerin Profesyonel Değerleri ve Mesleki Yetkileriyle İlgili Algılarının Değerlendirmesi. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*, 5(1), 10-18. DOI: 10.57224/jhpr.1134710
- Demirbaş Meydan, Ş., & Kaya, N. (2018). Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 5(2), 129-138. DOI: 10.17681/hsp.350549
- Demirel, Y. D. D. Y., & Seçkin, Ö. G. Z. (2008). Bilgi ve Bilgi Paylaşımının Yenilikçilik Üzerine Etkileri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 189-202.
- Dil S., Uzun, M. & Aykanat, B. (2012). Hemşirelik Eğitiminde İnovasyon. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1217-1228.
- Drucker, P.F. (1998), *Sonuç İçin Yönetim*, (Çev. Bülent Toksöz), İstanbul: İnkilap Kitabevi.

- Drucker, P.F. (2003), *Yenilikçilik Disiplini, Yenilikçilik*, (Çev. Ahmet Kardam), İstanbul: MESS Yayınları, ss. 119-134.
- Erbil, N., & Bakır, A. (2009). Meslekte profesyonel tutum envanterinin geliştirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 290-302.
- Ertekin Pınar Ş, Cesur B, Duran Ö, Güler E, Üstün Z, Abak G. (2013). Ebeler Öğrencilerinin Mesleki Profesyonellikleri ve Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, Cilt:8, Sayı:23
- Göriş, S., Kılıç, Z., Ceyhan, Ö., & Şentürk, A. (2014). Nurses' professional values and affecting factors. *Journal of Psychiatric Nursing*, 5(3), 137-142. DOI: 10.5505/phd.2014.74046
- Güner S. (2011). Ebeler Bölümü Öğretim Üyelerinin Bakış Açısından Türkiye'de Ebeler Mesleğinin Profesyonelleşme Sürecindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebeler Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Halldorsdottir, S., & Karlsdottir, S. I. (2011). The primacy of the good midwife in midwifery services: an evolving theory of professionalism in midwifery. *Scandinavian journal of caring sciences*, 25(4), 806-817. DOI: 10.1111/j.1471-6712.2011.00886.x
- Karaca Saydam, B. (2015). Profesyonel Bir Meslek Olarak Türkiye'de Ebeler. *Sağlık ve Toplum Dergisi*, 1, 3-9.
- Karadağ G, Uçan O. (2006). Hemşirelik eğitimi ve kalite. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 1(3):42-51.
- Kartal, Y.A., Özsoy, A. & Üner, K. (2018). Determination of Individual Innovation Profiles of Midwifery Students and Factors Affecting. *Int J Health Sci Res*, 8(4), 104-109.
- Kemer, A. S., & Altuntaş, S. (2017). Adaptation of The Individual Innovativeness Scale in Nursing Profession: Turkish Validity-Reliability Study. *Journal of Education & Research in Nursing/Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 14(1). DOI: 10.5222/head.2017.052
- Kılıçer, K. (2011). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Kırlankıç, S.(2019). Hemşirelerin mesleki profesyonel tutumlarının incelenmesi. *Yakın Doğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi*, Lefkoşa.
- Mivšek, P., Pahor, M., Hlebec, V., & Hundley, V. (2015). How do midwives in Slovenia view their professional status?. *Midwifery*, 31(12), 1193-1201. DOI: 10.16/j.midw.2015.08.008
- Murat Öztürk, D., Sayıner, F. D., & Bayar, A. (2018). Ebeler Mesleğinin Yetkileri ile İlgili Algı Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 28-34.
- Özbey, H., & Başdaş, Ö. (2018). Hemşirelikte inovasyon. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(1-2), 1-7.
- Öztaş, H. G., & Durmuş, A. (2023). Ebeler öğrencilerinin bireysel inovasyon (yenilikçilik) ve öz liderlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 10(4), 631-643. DOI: 10.52880/sagakad.1293380
- Peebles, E. (2003). Yeniliği Esinlendirmek. *Yenilikçilik, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) Yayınları*, Yayın, (412), 97-118.
- Sarioğlu, A. (2014). Bireysel yenilikçilik ölçeğinin hemşirelikte geçerlik ve güvenirliliği (Doctoral dissertation).
- Şengün, H. (2016). Sağlık Hizmetleri Sunumunda İnovasyon. *Medical Bulletin of Haseki/Haseki Tıp Bulteni*, 54(4).
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2023). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>
- Uğur, H. G., Aksu, D., & Hakyemez, A. Hemşirelerin İnovasyona Bakış Açıkları ile Bireysel Yenilikçilik Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 128-134. DOI: 10.47115/js.783572
- Utli, H., & Vural Doğru, B. (2018). Hemşirelik ve Ebeler Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 23-32.